

Krátkodobá predikcia
vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2022
(verzia: máj 2022)

Ján Haluška
Branislav Pristáč

**Krátkodobá predikcia
vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2022
(verzia: máj 2022)**

**Ján Haluška
Branislav Pristáč**

Abstrakt

Dokument obsahuje výsledky krátkodobej predikcie vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2022 (verzia: máj 2022).

Copyright © INFOSTAT, Inštitút informatiky a štatistiky

Obsah tohto dokumentu je chránený autorským zákonom. Nemožno ho bez súhlasu autorov používať, meniť alebo z neho odstrániť informácie o správe práv k nemu.

ISSN 2454-0773

OBSAH

1 ÚVOD	5
2 HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT	5
3 ZAHRANIČNÝ OBCHOD - SALDO OBCHODNEJ BILANCIE	10
4 SPOTREBITEĽSKÉ CENY	12
5 ZAMESTNANOSŤ A NEZAMESTNANOSŤ V HOSPODÁRSTVE.....	14
6 NOMINÁLNA A REÁLNA MZDA V HOSPODÁRSTVE	17
7 PRÍLOHA	20

Krátkodobá predikcia vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2022 (verzia: máj 2022)

Ján Haluška, Branislav Pristáč
INFOSTAT Bratislava

1 ÚVOD

V predloženom dokumente sú prezentované a stručne interpretované výsledky krátkodobej predikcie vývoja základných makroekonomických ukazovateľov z reálneho sektora slovenskej ekonomiky v roku 2022 (tabuľka a obr. 9 až 14 v Prílohe). Prezentované odhady zohľadňujú skutočný vývoj týchto ukazovateľov v 1. štvrtroku 2022, v prípade spotrebiteľských cien v januári až apríli 2022. Prihliadajú tiež na výsledky konjunkturálnych a spotrebiteľských prieskumov (KSP) za prvých päť mesiacov tohto roka.

Pokiaľ ide o vývoj, ktorý sa v tomto roku očakáva v relevantnom vonkajšom ekonomickom prostredí, teda v eurozóne, Nemecku a Českej republike, zdrojom informácií boli prognózy *Consensus Forecasts* (CF; pre eurozónu a Nemecko) a *Eastern Europe Consensus Forecasts* (EECF; pre Českú republiku) z mája 2022. Z nich vyplýva, že vplyv vonkajšieho dopytu na rast agregátneho dopytu v slovenskej ekonomike by mal byť v horizonte krátkodobej predikcie slabší ako sa javilo vo februári 2022 (údaj v zátvorke v poznámke 1 pod čiarou)¹.

¹ Obidve prognózy (CF aj EECF) signalizujú pre rok 2022 v relevantnom ekonomickom prostredí slabší ekonomický rast a podstatne vyššiu infláciu. Výkonnosť ekonomiky eurozóny by mala v roku 2022 vzrásť o 2,2% (o 3,9%), ekonomiky Nemecka o 2,0% (o 3,5%) a ekonomiky ČR o 2,1% (o 4,1%). Odhad priemernej inflácie v roku 2022 bol korigovaný opäť smerom nahor - v eurozóne by mala dosiahnuť 6,8% (3,9%), v Nemecku 6,6% (3,4%) a v ČR 12,7% (7,3%).

Prehodnocovanie odhadov hospodárskeho rastu v relevantnom vonkajšom ekonomickom prostredí, ako aj odhadov globálneho hospodárskeho rastu smerom nadol, je dôsledkom vojny na Ukrajine, ktorá má výrazné ekonomické dopady. Obmedzenia na strane ponuky, ktoré vznikli počas dvoch rokov globálnej pandémie, sa prehlbujú, resp. pribúdajú nové a zvyšujú tlak na rast inflácie v celom svete. Prognózovanie, zvlášť krátkodobé, je v tejto situácii mimoriadne náročné a komplikované a v tomto kontexte je potrebné vnímať aj prezentované výsledky.

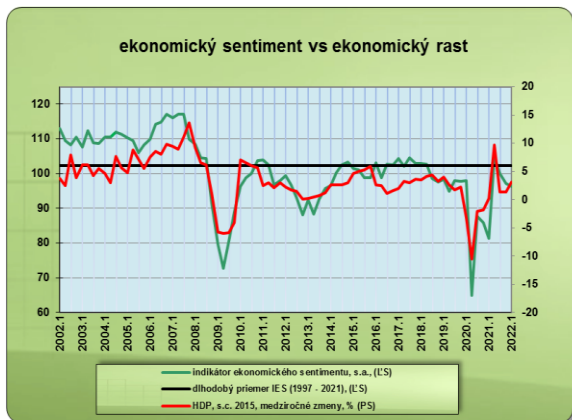
2 HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT

Vo vývoji domácej ekonomickej klímy sa v 1. štvrtroku 2022 prejavovali znaky stabilizácie, čo súviselo aj s uvoľňovaním opatrení, ktorými vláda čelila tretej vlne pandémie. Vďaka tomu sa zhoršovanie stavu domácej ekonomickej klímy v marci prakticky zastavilo. Priemerná hodnota indikátora ekonomického sentimentu (IES), odvodená z jeho sezónne očistených mesačných údajov 96,3 za 1. štvrtrok 2022, zostala napriek tomu pomerne hlboko pod úrovňou, ktorú vyjadruje dlhodobý priemer IES (102,2 za roky 1997-2021). Avšak v porovnaní s 1. štvrtrokom 2021, kedy IES dosiahol hodnotu 81,3 (v priemere), bol stav domácej ekonomickej klímy v 1. štvrtroku tohto roka výrazne lepší (obr. 1).

K stabilizácii stavu domácej ekonomickej klímy v marci tohto roka došlo najmä

vplyvom vzostupu dôvery podnikateľov v priemysle, ktorá stúpila dokonca na šesťmesačné maximum (bola najvyššia od októbra 2021), ale čiastočne sa zvýšila aj dôvera podnikateľov v obchode. Dôvera podnikateľov v stavebníctve a v odvetví služieb, ako aj dôvera spotrebiteľov, však zotrvali v poklese aj v marci. Dlhodobý vývoj IES a všetkých piatich zložiek jeho štruktúry na mesačnej báze, teda indikátorov dôvery podnikateľov v priemysle, stavebníctve, obchode, službách a indikátora dôvery spotrebiteľov, je v podobe konjunkturálnych sáld zobrazený na obr. 1 až 6 v Prílohe.

Obr. 1

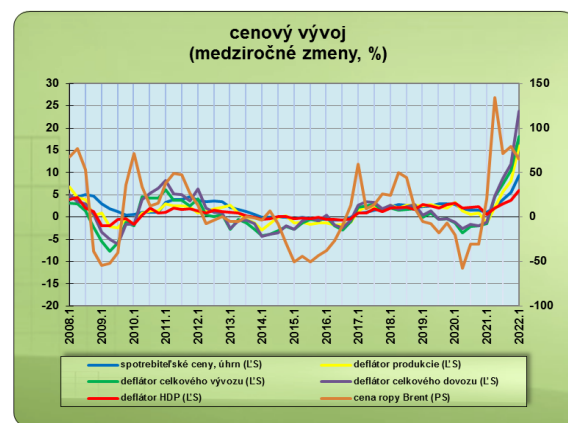
Zdroj: ŠÚ SR

Stav domácej ekonomickej klímy v 1. štvrtroku tohto roka bol jedným z faktorov, ktorý prispel k rastu výkonnosti hospodárstva - na medzikvartálnej i medziročnej báze. Na medzikvartálnej báze sa tvorba reálneho HDP zvýšila o 0,4% (oproti 4. štvrtroku 2021 podľa sezónne očistených údajov ŠÚ SR), na medziročnej báze stúpila 3,1%. Na druhej strane, tvorba nominálneho HDP sa v 1. štvrtroku 2022 zvýšila o 9,3% a dosiahla cca 23,8 mld. €.

Tlak na rast úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve, ktorý sa viditeľne stupňoval už v priebehu minulého roka, extrémne zosilnel (obr. 2). Deflátor HDP sa totiž v 1. štvrtroku 2022 zvýšil o 6,0%, teda

najviac od vstupu SR do EÚ (v 2. štvrtroku 2004 vzrástol o 5,8%). Na výrazné zrýchlenie dynamiky rastu úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve malo rozhodujúci vplyv extrémne zrýchlenie dynamiky rastu cien vo vonkajšom ekonomickom prostredí. Svedčí o tom deflátor dovozu tovarov a služieb, ktorý zaznamenal v 1. štvrtroku 2022 bezprecedentný a tým aj historicky najvyšší vzostup o 23,8%²

Obr. 2

Zdroj: ŠÚ SR

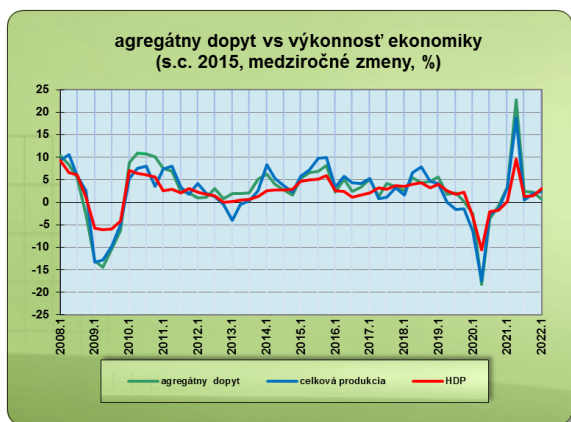
Vplyvom extrémneho rastu dovozných cien sa inflačný charakter domáceho ekonomického prostredia enormne znásobil. Deflátor celkovej produkcie v hospodárstve totiž v 1. štvrtroku 2022 vzrástol o 16,1%, čo je jeho historicky najvyšší rast. Rozhodujúci vplyv na to mal deflátor medzispotreby, ktorý stúpol o 22,4%, zatiaľ čo deflátor hrubej pridanej hodnoty vzrástol o 6,3%. Vzostup deflátor celkovej produkcie

² Extrémne vysoký rast cien dovozu bol ovplyvnený aj cenou ropy *Brent* na svetovom trhu, ktorá v 1. štvrtroku 2022 vzrástla na medziročnej báze zhruba o 65% a dosiahla cca 100,3 USD/barel (vždy v priemere). Bezprostredne po vojenskej invázii Ruska na Ukrajinu jej cena atakovala hranicu 140 USD/b, ku koncu marca 2022 však klesla cca na 100 USD/b. V reakcii na ruskú vojenskú inváziu na Ukrajinu došlo aj k dramatickému vzostupu ceny zemného plynu, ale na historické maximá stúpili aj indexy cien neenergetických komodít (cien priemyselných kovov a cien potravinárskych komodít).

v hospodárstve sa premietol aj do cien vývozu, ako aj do cien na domácom spotrebiteľskom trhu. Deflátor vývozu tovarov a služieb stúpol v 1. štvrtroku 2022 o 18,1%, čím zaznamenal najvyšší rast od 4. štvrtroka 2000. Pokiaľ ide o spotrebiteľské ceny, dynamika ich rastu sa vplyvom nákladových i dopytových faktorov v 1. štvrtroku 2022 tiež výrazne zrýchlila (viac v časti *Spotrebiteľské ceny*).

Agregátny dopyt v stálych cenách, čo je kľúčový faktor, ktorý determinuje výkonnosť hospodárstva, zaznamenal v 1. štvrtroku 2022 na medziročnej báze rast len o 0,7%, čo je zhruba pätina jeho prírastku v 1. štvrtroku 2021 (obr.3). Slabý rast agregátneho dopytu mal dopad na tvorbu domácich zdrojov. Rast objemu celkovej produkcie v hospodárstve sa totiž spomalil z 3,2% v 1. štvrtroku 2021 na 2,4% v 1. štvrtroku 2022. Jej objem v dôsledku toho nedosiahol ani v 1. štvrtroku 2022 úroveň pred pandémie v 1. štvrtroku 2019 (bol nižší cca o 1,1%). K rastu celkovej produkcie v hospodárstve prispela medzispotreba i hrubá pridaná hodnota, objem medzispotreby v hospodárstve však vzrástol v 1. štvrtroku 2022 výraznejšie ako objem hrubej pridanej hodnoty v hospodárstve (o 2,9%, resp. o 1,5%).

Obr. 3

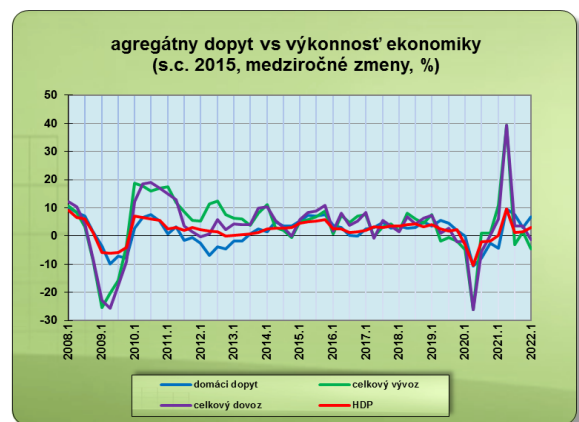
Zdroj: ŠÚ SR

Dve hlavné zložky štruktúry agregátneho dopytu, teda vonkajší a domáci dopyt,

zaznamenali v 1. štvrtroku 2022 navzájom protichodný vývoj. Vonkajší dopyt (teda objem vývozu tovarov a služieb) na medziročnej báze poklesol o 4,5% (viac v časti *Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie*), domáci dopyt ako celok naopak vzrástol o 6,8% (obr. 4). V štruktúre agregátneho dopytu v 1. štvrtroku 2022 predstavoval podiel domáceho dopytu 48,7%, podiel vonkajšieho dopytu (objemu vývozu tovarov a služieb) 51,3% (prvý z nich na medziročnej báze vzrástol o 2,8 p. b., druhý o rovnakú hodnotu poklesol).

Keďže rast agregátneho dopytu bol v 1. štvrtroku 2022 nižší ako rast tvorby domácich zdrojov vyjadrený tvorbou reálneho HDP (o 0,7% vs o 3,1%), tlak na dovoz zdrojov zo zahraničia, potrebných na úplné pokrytie vecnej skladby agregátneho dopytu, poklesol (obr. 4). Objem dovozu tovarov a služieb sa v 1. štvrtroku 2022 znížil o 1,3% (viac v časti *Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie*). Relatívne veľká časť zdrojov (vytvorených doma, alebo dovezených) však nebola využitá, ale zostala v zásobách, pretože stav zásob v hospodárstve v bežných cenách sa v 1. štvrtroku 2022 zvýšil cca o 972 mil. € (4,1% HDP v bežných cenách).

Obr. 4

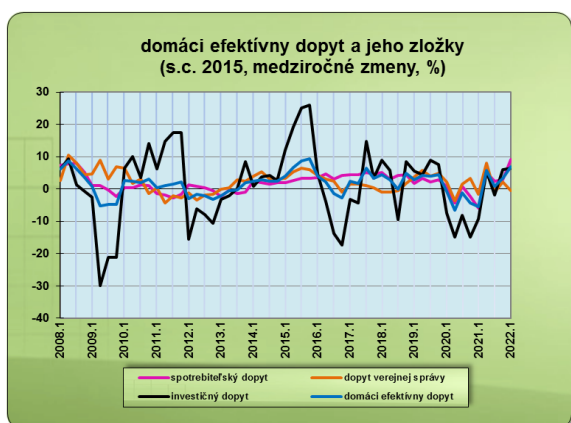

Zdroj: ŠÚ SR

K rastu domáceho dopytu ako celku v 1. štvrtroku 2022 o 6,8% prispeli dve z troch

hlavných zložiek jeho štruktúry (obr. 5). Bola to konečná spotreba domácností (KSD; spotrebiteľský dopyt) a tvorba hrubého fixného kapitálu (THFK; investičný dopyt), zatiaľ čo konečná spotreba verejnej správy (KSVS; dopyt verejnej správy) veľmi mierne poklesla. Domáci efektívny dopyt, ktorý nezohľadňuje vplyv zmeny stavu zásob v hospodárstve, vzrástol v 1. štvrtroku 2022 o 6,9%, teda prakticky rovnako ako domáci dopyt.

Obr. 5

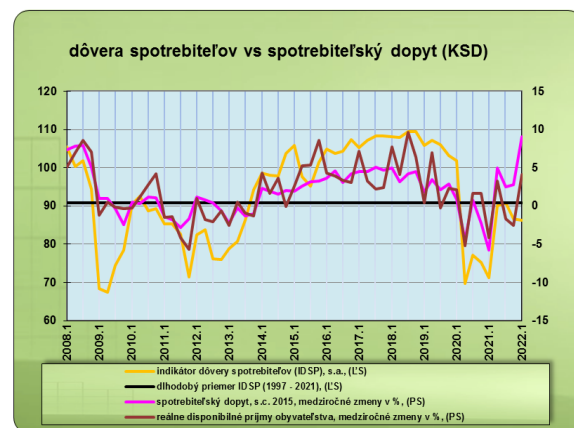
Zdroj: ŠÚ SR

KSD v stálych cenách vzrástla v 1. štvrtroku 2022 na medziročnej báze o 9,1% (obr. 6). Vysoký rast spotrebiteľského dopytu sa všeobecne očakával. Bol totiž dosiahnutý aj vďaka bazickému efektu (KSD v 1. štvrtroku 2021 poklesla o 5,8%), ale rozhodujúcim faktorom bolo správanie sa spotrebiteľov. Ide o výrazný pokles sklonu obyvateľstva k úsporám (v prospech sklonu k spotrebe), ktorý bol na medziročnej báze zaznamenaný už štvrtý štvrtrok po sebe. Miera hrubých úspor obyvateľstva klesla z 10,2% v 1. štvrtroku 2021 na 5,3% v 1. štvrtroku 2022, k čomu prispela aj vyššia spotrebiteľská dôvera (oproti jej úrovni v 1. štvrtroku 2021).

Vyšší sklon obyvateľstva k spotrebe v 1. štvrtroku 2022 pramenil z reálnych disponibilných príjmov domácností (hlavný zdroj financovania KSD), ktoré napriek vysokej inflácii stúpili na medziročnej báze o 4,1%. Hlavným zdrojom ich rastu boli

bežné príjmy domácností, ktoré v 1. štvrtroku 2022 vzrástli viac ako bežné výdavky domácností (o 13,6%, resp. o 13,3%). Rast bežných príjmov i bežných výdavkov domácností sa teda výrazne zrýchlil, keďže vlni vzrástli o 3,9%, resp. o 8,6% (vždy v priemere). Pokiaľ ide o zrýchlenie rastu bežných príjmov domácností, v širšom kontexte súviselo s oživením rastu celkovej zamestnanosti v hospodárstve, ako aj so zrýchlením rastu priemernej mesačnej nominálnej mzdy na makroúrovni v 1. štvrtroku 2022 (viac v častiach *Zamestnanosť a nezamestnanosť v hospodárstve*, resp. *Nominálna a reálna mzda v hospodárstve*).

Obr. 6

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

KSVS v stálych cenách zaznamenala v 1. štvrtroku 2022 na medziročnej báze pokles o 0,4%. To znamená, že útlm, ktorý bol pre dynamiku rastu dopytu verejného sektora v reálnom vyjadrení charakteristický v minulom roku (z 3,2% v 1. polroku 2021 na 0,6% v 2. polroku 2021 (vždy v priemere)) sa prehĺbil. Napriek tomu, zrýchľovanie dynamiky rastu dopytu verejnej správy v nominálnom vyjadrení, zaznamenané v priebehu minulého roka (z 5,0% v 1. polroku 2021 na 6,2% v 2. polroku 2021 (vždy v priemere)), pokračuje. KSVS v bežných cenách totiž v 1. štvrtroku 2022 vzrástla na medziročnej báze o 10,7%.

Zrýchlenie rastu dopytu verejnej správy v bežných cenách ovplyvnilo produkciu verejnej správy, ktorá v nominálnom vyjadrení stúpila v 1. štvrtroku 2022 o 9,8%³. Oproti minulému roku, v ktorom vzrástla o 4,9% (v priemere), sa teda jej rast tiež výrazne zrýchlil, k čomu prispela medzispotreba i hrubá pridaná hodnota vo verejnej správe. K zrýchleniu rastu hrubej pridanej hodnoty vo verejnej správe došlo v rozhodujúcej miere vplyvom odmien zamestnancov, ktorých rast sa zrýchlil z 5,6% v roku 2021 (v priemere) na 8,2% v 1. štvrtroku 2022. Rast spotreby fixného kapitálu v bežných cenách vo verejnej správe sa totiž v rovnakom období zrýchlil len minimálne - z 0,2% (v priemere) na 0,7%. Podporný účinok na zrýchlenie dynamiky rastu KSVS v bežných cenách mali aj úhrady zdravotných poisťovní, ktoré v 1. štvrtroku 2022 vzrástli o 12,9%, pričom dvojciferný prírastok dosiahli už štvrtý štvrtrok po sebe.

Objem THFK vzrástol v 1. štvrtroku 2022 na medziročnej báze o 6,4%, k čomu prispel aj lepší stav domácej ekonomickej klímy ako v roku 2021. Rast investičného dopytu ako celku však zaostal za očakávaniami, pretože svoju úroveň z 1. štvrtroka 2019, teda pred pandémiou, nedosiahol (bol nižší cca o 11%). V rozhodujúcej miere ide o dôsledok už vyše roka pretrvávajúceho útľahu investičného dopytu v oblasti budov a stavieb. Avšak ani investičný dopyt v oblasti strojov a zariadení, napriek tomu, že vlani stúpol o 9,7% (v priemere) a v 1. štvrtroku 2022 o 11,4%, svoju úroveň z 1. štvrtroka 2019 tiež ešte nedosiahol (bol nižší cca o 15%). Sektorová štruktúra THFK v bežných cenách tiež poukazuje na to, že rast investičného dopytu bol aj v 1.

³ Pre porovnanie možno uviesť, že v produkcia v súkromnom sektore v bežných cenách vzrástla v 1. štvrtroku 2022 o 19,8%. Produkcia verejnej správy tvorila v 1. štvrtroku 2022 cca 7,9% celkovej produkcie hospodárstva v bežných cenách.

štvrtroku 2022 veľmi krehký, pretože nemal plošný charakter. Zatiaľ čo v sektore nefinančných korporácií a v sektore domácností boli zaznamenané až dvojciferné prírastky THFK v bežných cenách (o 20,4, resp. o 15,7%), teda výrazne vyššie ako v roku 2021 (o 2,9%, resp. o 5,9%; vždy v priemere), vo finančných korporáciách k oživeniu rastu THFK v bežných cenách nedošlo (naopak poklesla o 5,7%), pričom vo verejnej správe sa THFK v bežných cenách v 1. štvrtroku 2022 na medziročnej báze zmenila len minimálne (vzrástla o 0,8%).

Keďže rast výkonnosti hospodárstva bol v 1. štvrtroku 2022 o viac ako polovicu nižší ako rast domáceho dopytu (o 3,1%, resp. o 6,8%), znamená to, že čistý vývoz bol (opäť) faktorom, ktorý mal na rast výkonnosti hospodárstva silný tlmiaci vplyv. Ide o model rastu výkonnosti hospodárstva, ktorý v praxi funguje už od 3. štvrtroka 2021, teda tri štvrtroky po sebe (obr. 7). Jeho fungovanie pretrváva v dôsledku toho, že obchodná bilancia, ktorá bola dlhodobo prebytková, zaznamenala v posledných troch štvrtrokoch deficit (viac v časti *Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie*).

Vzhľadom na to, že ďalší priebeh vojnového konfliktu na Ukrajine je stále nepredvídateľný, formulovať základné predpoklady pre odhad výkonnosti slovenskej ekonomiky v horizonte krátkodobej predikcie možno nanajvýš rámcovo. Kľúčovým z nich je predpoklad, že rast agregátneho dopytu bude pokračovať, a to vplyvom domáceho i vonkajšieho dopytu⁴. Dynamika rastu agregátneho dopytu by sa však mala

⁴ Napriek vojne na Ukrajine IES vzrástol aj v máji, teda tretí mesiac po sebe. Oproti aprílu stúpila dôvera podnikateľov v priemysle, stavebníctve a v službách, kým dôvera podnikateľov v obchode a dôvera spotrebiteľov poklesli.

spomaliť. Odhadujeme, že zo 7,0% v roku 2021 sa spomalí na 2,3% v roku 2022, čo by malo spomaliť dynamiku rastu tvorby reálneho HDP v tom istom období z 3,0% na 2,2% (vždy v priemere). Rast úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve by sa mal naopak zrýchliť. Odhadujeme, že deflátor HDP v roku 2022 vzrastie o 5,7%, čo znamená, že tvorba nominálneho HDP by sa mala oproti roku 2021 zvýšiť o 8,0% (vždy v priemere) a dosiahnuť cca 104,9 mld. €.

Obr. 7

Zdroj: ŠÚ SR

3 ZAHRANIČNÝ OBCHOD - SALDO OBCHODNEJ BILANCIE

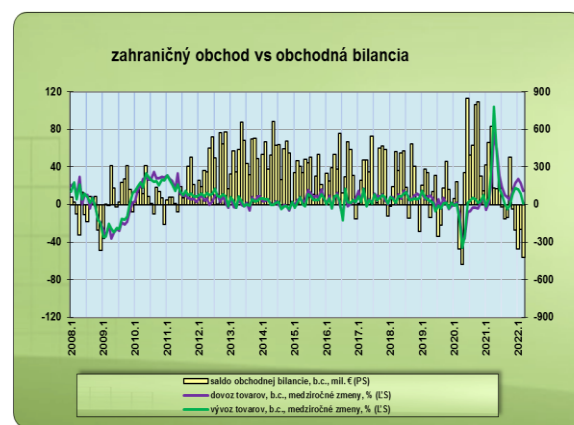
Zaostávanie dynamiky rastu vývozu tovarov za dynamikou rastu dovozu tovarov (v bežných cenách), ktoré začalo v 2. štvrtroku 2021 trvá a navyše sa zväčšuje. Podľa predbežných štatistických údajov sa vývoz tovarov zvýšil v 1. štvrtroku tohto roka na medzikvartálnej báze len o 0,8%, dovoz tovarov však stúpol takmer o 8,0% (vždy v priemere oproti 4. štvrtroku 2021 na základe sezónne očistených údajov ŠÚ SR)⁵. Na medzioročnej báze sa tým rast vývozu tovarov spomalil zo 14,9% v 1. štvrtroku 2021 na 9,0% v 1.

⁵ V marci tohto roka však vývoz i dovoz tovarov v bežných cenách zaznamenali na medzimesačnej báze relatívne hlboký pokles (o 3,1%, resp. o 3,4%), ktorý zrejme odráža vplyv vojny na Ukrajinu.

štvrtroku 2022, kým rast dovozu tovarov sa v rovnakom období naopak výrazne zrýchliť, a to zo 6,7% na 21,3% (vždy v priemere).

V nominálnom vyjadrení dosiahol vývoz tovarov v 1. štvrtroku tohto roka cca 24,2 mld. €, dovoz tovarov predstavoval cca 25,2 mld. €⁶. Obchodná bilancia teda skončila s deficitom cca 1,0 mld. € (4,2% HDP v b. c.), zatiaľ čo v 1. štvrtroku 2021 dosiahla prebytok cca 1,4 mld. € (6,6% HDP v b. c.). Z obr. 8 vyplýva, že obchodná bilancia bola deficitná v každom z prvých troch mesiacov tohto roka, pričom za posledných deväť mesiacov (od júla 2021) dosiahla prebytok len raz (v októbri 2021). Zmena obchodnej bilancie z prebytkovej na deficitnú bola v rozhodujúcej miere dôsledkom poklesu štruktúrneho prebytku v obchode s osobnými autami (zo 6,0 mld. € v 1. štvrtroku 2021 na 5,2 mld. € v 1. štvrtroku 2022) v kombinácii s prehĺbením štruktúrneho deficitu v obchode s uhľovodíkovými palivami (v rovnakom období z 1,0 mld. € na 2,7 mld. €).

Obr. 8

Zdroj: ŠÚ SR

Ceny vývozu a ceny dovozu významne podporili rast vývozu i dovozu tovarov

⁶ Podľa údajov NBS dosiahol vývoz služieb v bežných cenách v 1. štvrtroku 2022 cca 2,5 mld. €, dovoz služieb v bežných cenách činil cca 2,3 mld. €. Na medzioročnej báze stúpol vývoz služieb o 21,3%, dovoz služieb vzrástol o 23,1%.

v bežných cenách aj v 1. štvrtroku tohto roka. Deflátor celkového vývozu aj deflátor celkového dovozu totiž zaznamenali opäť až dvojciferný relatívny rast (o 18,1%, resp. o 23,8%), ktorý bol omnoho vyšší ako vo 4. štvrtroku 2021. Je teda zrejmé, že vývoz i dovoz tovarov v bežných cenách vzrástli v 1. štvrtroku 2022 výlučne vplyvom rastu cien vývozu (deflátor celkového vývozu) a cien dovozu (deflátor celkového dovozu).

Zväčšujúca sa medzera medzi dynamikou rastu vývozu a dovozu tovarov v bežných cenách ide predovšetkým na vrub vývozu osobných automobilov. Ich vývoz v nominálnom vyjadrení totiž od 3. štvrtroka 2021 na medziročnej báze klesá, čo má na dynamiku rastu celkového vývozu tovarov v bežných cenách veľmi silný tlmiaci vplyv⁷. Podľa predbežných štatistických údajov zaznamenal (v rámci klasifikácie BEC) vývoz osobných automobilov v 1. štvrtroku tohto roka opäť dvojciferný pokles (cca o 12% v priemere), ktorý však bol miernejší ako v 3. a 4. štvrtroku 2021 (cca o 19% v priemere).

Vývoz tovarov očistený o vplyv vývozu osobných automobilov vzrástol v 1. štvrtroku tohto roka cca o 18%, čo je prírastok porovnateľný s tým, ktorý dosiahol v roku 2021 (cca o 20%; vždy v priemere). Relatívne najviac vzrástol vývoz surovín a vývoz uhľovodíkových palív (v priemere cca o 58%, resp. o 36%). Z hľadiska veľkosti prírastku v 1. štvrtroku 2022 po nich nasleduje vývoz spotrebného tovaru (cca o 17,0%), vývoz potravín (cca o 11%), a vývoz investičných tovarov (cca o 7,0%).

⁷ Pokles vývozu osobných automobilov je dôsledkom nižšej produkcie osobných automobilov, ktorá tiež klesá už tri štvrtroky po sebe. Súvisí to hlavne s nedostatkom komponentov na ich výrobu (vrátane komponentov z Ukrajiny), ktorý bude zrejme pretrvávať aj v najbližších mesiacoch.

Z predbežných údajov o komoditnej štruktúre dovozu tovarov vyplýva, že v 1. štvrtroku tohto roka vzrástol (v rámci klasifikácie BEC) relatívne najviac dovoz pre medzispotrebu (dovoz uhľovodíkových palív cca o 134%, dovoz surovín cca o 30%; vždy v priemere). K pokrytiu rastu agregátneho dopytu však významnou mierou prispel aj dovoz pre konečnú spotrebu, pretože každá jeho zložka zaznamenala tiež dvojciferný relatívny prírastok (dovoz osobných automobilov cca o 16%, dovoz spotrebného tovaru cca o 15%, dovoz potravín cca o 11%; vždy v priemere). Zatiaľ čo dovoz pre medzispotrebu, ako aj dovoz pre konečnú spotrebu dynamiku rastu celkového dovozu tovarov zrýchlili, dovoz tovarov investičného charakteru a dovoz dopravných prostriedkov ju naopak tlmili (obidva vzrástli zhodne cca len o 3% v priemere).

Východiskom pre odhad vývoja vývozu a dovozu tovarov v bežných cenách v horizonte krátkodobej predikcie boli nové objednávky pre priemysel zo zahraničia a tuzemska, ktoré sezónne očistil INFOSTAT. Dynamika rastu sezónne očistených nových objednávok ako celku sa výrazne spomalila - z 12,4% vo 4. štvrtroku 2021 na 3,1% v 1. štvrtroku 2022 (vždy oproti predchádzajúcemu štvrtroku). Z obr. 9 vyplýva, že nové objednávky zo zahraničia vzrástli v 1. štvrtroku 2022 o 2,6%, zatiaľ čo nové objednávky z tuzemska stúpili o 5,8% (vždy oproti 4. štvrtroku 2021).

Spomalenie rastu nových objednávok v 1. štvrtroku 2022 by malo mať v najbližších mesiacoch na rast vývozu aj dovozu tovarov v bežných cenách tlmiaci vplyv. Naopak, vysoké ceny dovozu a vývozu tovarov budú mať na rast dovozu a vývozu tovarov v bežných cenách naďalej silný podporný vplyv. Keďže ceny dovozu tovarov by mali rásť aj v horizonte

krátkodobaj predikcie rýchlejšie ako ceny vývozu tovarov, rast vývozu tovarov v bežných cenách bude zaostávať za rastom dovozu tovarov v bežných cenách.

Obr. 9

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné prepočty

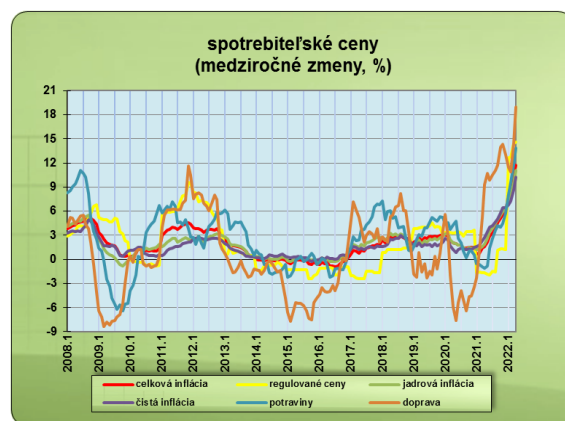
Na základe uvedených predpokladov odhadujeme, že vývoz tovarov v bežných cenách vzrastie oproti roku 2021 o 10,5%, dovoz tovarov v bežných cenách stúpne o 17,1% (vždy v priemere). Obchodná bilancia, ktorá skončila v 1. štvrtroku 2022 s deficitom cca 1,0 mld. €, by mala vykazať deficit aj celoročne. Odhadujeme, že dosiahne cca 3,7 mld. € (3,5% z odhadu HDP v b. c.). Deficit by zaznamenala prvýkrát od roku 2008.

4 SPOTREBITEĽSKÉ CENY

Rast cien na spotrebiteľskom trhu (meraný pomocou CPI) bol (aj) v 1. štvrtroku tohto roka významným zdrojom tlaku na vzostup úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve (meraný pomocou deflátoru HDP). Tento tlak sa zvyšuje už od začiatku minulého roka, od januára 2022 však vplyvom viacerých nových faktorov (razantný nárast cien energetických zdrojov, najmä zemného plynu) extrémne zosilnel. Svedčí o tom prudké zrýchlenie medziročnej miery celkovej inflácie, keď z 5,8% v decembri 2021 stúpila na 8,4% v januári 2022 a následne až na 10,4% v marci 2022 (obr. 10). Mimochodom, dvojciferná medziročná miera celkovej inflácie bola

u nás naposledy zaznamenaná v júni 2000 (15,4%). Priemerná miera celkovej inflácie za január až marec 2022 dosiahla 9,3%, zatiaľ čo v 1. štvrtroku 2021 predstavovala 1,0%.

Obr. 10

Zdroj: ŠÚ SR

Od začiatku tohto roka sú zdrojmi rastu celkovej inflácie už nielen tie ceny, ktoré ovplyvňujú jadrovú infláciu, ale i regulované ceny, ktoré na základe rozhodnutia ÚRSO z decembra 2021 stúpili v 1. štvrtroku tohto roka na medziročnej báze o 13,3% (v priemere). Na druhej strane, jadrová inflácia vzrástla zo 7,1% v januári 2022 na 9,5% v marci 2022, pričom čistá inflácia, ktorej vývoj nie je ovplyvnený cenami potravín (na rozdiel od celkovej a jadrovej inflácie), vzrástla v rovnakom období zo 6,8% na 8,7%.

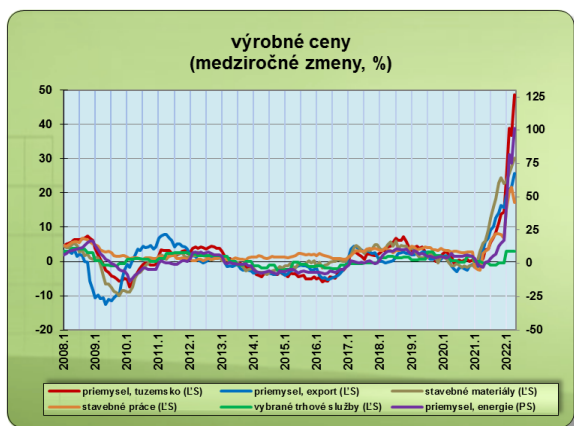
Rast jadrovej inflácie ovplyvnili v rozhodujúcej miere ceny služieb v hoteloch, ceny v doprave (vplyv rastu cien ropy na svetovom trhu) a ceny potravín (vrátane cien nealkoholických nápojov). Prvé z nich stúpili v 1. štvrtroku tohto roka na medziročnej báze o 15,6%, druhé o 12,2% (vždy v priemere)⁸. Pokiaľ ide o potraviny, v 1. štvrtroku 2022 boli drahšie o 9,8%, ale v marci 2022 ich ceny stúpili až o 11,7%, čím bol prekonaný ich

⁸ Dynamika rastu cien pohonných hmôt na čerpacích staniciach sa zrýchlila z 23,8% v januári 2022 na 27,9% v marci 2022 (vždy v priemere).

historicky najvyšší rast o 10,5% z júna 2008. Dynamika rastu spotrebiteľských cien sa v 1. štvrtroku 2022 zrýchlila vo väčšine kategórií COICOP. Výnimkou boli len služby v zdravotníctve a služby pôšt, kde sa rast cien naopak spomalil, čo malo na vzostup jadrovej a tým i celkovej inflácie tlmiaci vplyv.

Rast inflácie bol aj v 1. štvrtroku tohto roka spôsobený nákladovými i dopytovými faktormi. Rozhodujúcim však bol vplyv nákladových faktorov, ktorý oproti 4. štvrtroku 2021 ešte zosilnel. Vyplýva to z deflátoru dovozu tovarov a služieb, ktorého rast sa enormne zrýchlil (z 11,9% vo 4. štvrtroku 2021 na 23,8% v 1. štvrtroku 2022). V súvislosti s tým došlo k enormnému zrýchleniu dynamiky rastu cien výrobcov v priemysle pre tuzemsko, ale výrazne sa zrýchlil aj rast cien výrobcov v stavebníctve (cien stavebných prác i stavebných materiálov), ako aj cien prvovýrobcov v poľnohospodárstve (obr. 11).

Obr. 11

Zdroj: ŠÚ SR

Index cien priemyselných výrobcov (PPI) pre tuzemsko (vyjadruje súhrnný vplyv nákladových faktorov generovaný priemyslom), ktorý v roku 2021 vzrástol o 5,5%, zaznamenal v 1. štvrtroku tohto roka viacnásobne vyšší rast o 33,2% (vždy v priemere). Zároveň sa zrýchlil (hoci v menšej miere) aj rast PPI pre export, a to

zo 7,6% v roku 2021 na 20,7% v 1. štvrtroku tohto roka (vždy v priemere).

Príčinou enormného rastu PPI pre tuzemsko boli predovšetkým ceny výrobcov elektrickej energie, plynu a pary, ktoré v 1. štvrtroku tohto roka stúpili na medziročnej báze o 66,4% (v priemere). Dvojciferný rast však zaznamenali aj ceny v ťažbe a dobývaní (o 27,4% v priemere), ceny v spracovateľskom priemysle (o 14,2%), zatiaľ čo rast cien dodávok vody a čistenia odpadov zostal jednociferný (o 6,7%). Pokiaľ ide o ceny v spracovateľskom priemysle, relatívne najvyšší rast dosiahli ceny výrobcov koksu a výrobkov z ropy (v priemere o vyše 58%) a ceny výrobcov chemických produktov (o vyše 52%), ale vysoký dvojciferný rast zaznamenali aj ceny kovov a kovových konštrukcií (o vyše 32%), ceny dreva a papiera (o vyše 23%), ako aj výrobcov potravín, nápojov a tabaku (o vyše 14%). Rast cien v spracovateľskom priemysle však nebol ani v 1. štvrtroku tohto roka plošný, pretože ceny výrobcov dopravných prostriedkov zotrvali v miernom poklese.

Vplyv dopytových faktorov na rast jadrovej a tým aj celkovej inflácie bol v porovnaní s vplyvom nákladových faktorov slabší, ale oproti roku 2021 zosilnel. Tzv. dopytová inflácia, ktorú NBS meria pomocou indexu cien obchodovateľných tovarov (bez pohonných hmôt) a indexu cien trhových služieb, vzrástla z 3,5% v roku 2021 na 7,0% v 1. štvrtroku tohto roka (vždy v priemere). Prispeli k tomu diferencovanou mierou ceny obidvoch zložiek jej štruktúry. Zatiaľ čo rast cien obchodovateľných tovarov (bez pohonných hmôt) sa v rovnakom období zrýchlil z 2,4% na 4,9%, rast cien trhových služieb sa zrýchlil zo 4,8% na 9,3% (vždy v priemere). V porovnaní s celkovou infláciou bola teda dopytová inflácia v 1. štvrtroku tohto roka menšia (obr. 12).

Obr. 12

Zdroj: NBS, ŠÚ SR, vlastné prepočty

Tlak na rast výrobných a spotrebiteľských cien nepoľavil ani v apríli 2022. PPI pre tuzemsko sa na medzimesačnej báze zvýšil o 9,2%, CPI stúpol o 1,5%. Na rast PPI mali relatívne najsilnejší vplyv ceny výrobcov elektrickej energie, plynu a pary, ktoré oproti marcu 2022 vzrástli o 15,1%, ale zrýchlil sa aj rast cien v spracovateľskom priemysle (vrátane cien výrobcov potravín), ktoré stúpili o 4,3%. Ďalšie zrýchlenie dynamiky rastu cien bolo v apríli zaznamenané aj v stavebníctve (najmä cien stavebných materiálov) i poľnohospodárstve (cien v rastlinnej i živočíšnej výrobe).

Vzostup úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien (o 1,5% oproti marcu 2022) spôsobil, že medziročná miera celkovej inflácie sa zvýšila z 10,4% v marci na 11,8% v apríli tohto roka. Rast medziročnej miery celkovej inflácie počas prvých štyroch mesiacov tohto roka bol teda rýchlejší ako sme predpokladali pred tromi mesiacmi. Tlak na jej vzostup pramenil hlavne z jadrovej inflácie, ktorá v rovnakom období stúpila z 9,5% na 11,1%, k čomu došlo najmä vplyvom zrýchlenia dynamiky rastu cien v doprave (dopad rastu cien pohonných hmôt) a cien potravín. Ceny v doprave boli v apríli na medziročnej báze vyššie o 19,1% (pohonné hmoty zdraželi o 31,3%), ceny potravín (vrátane nealkoholických nápojov) o 13,9%.

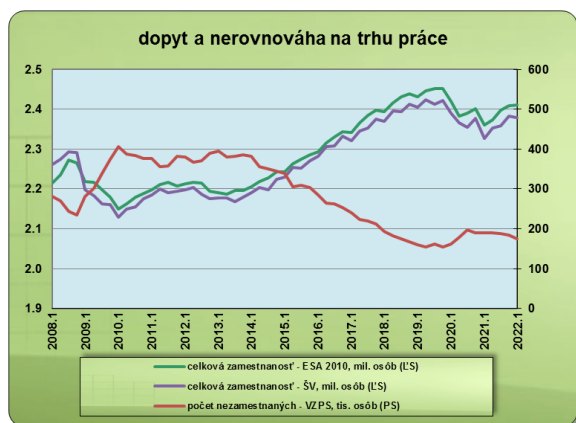
Aj keď rast úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien trvá už 15 mesiacov (od februára 2021), silný tlak na jej rast zo strany nákladových faktorov by mal podľa výsledkov KSP z mája 2022 pôsobiť aj v najbližších troch mesiacoch. V tomto horizonte je totiž rast výrobných cien veľmi pravdepodobný vo všetkých štyroch odvetviach (obr. 7 v Prílohe). Popri nákladových faktoroch budú tlak na rast úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien generovať aj dopytové faktory, čo možno očakávať na základe pokračujúceho rastu tzv. dopytovej inflácie, ktorá z 8,0% v marci stúpila na 9,4% v apríli 2022.

Uvedený kontext signalizuje, že rast medziročnej miery celkovej inflácie bude ešte pokračovať, a to najmä vplyvom rastu cien potravín a pohonných hmôt. Očakávame, že jej rast bude kulminovať uprostred leta, pričom následne, hlavne vplyvom bazického efektu, by sa mala medziročná miera celkovej inflácie veľmi mierne znižovať. Na základe uvedených predpokladov odhadujeme, že v decembri 2022 klesne na 10,5%, pričom jej priemerná miera v roku 2022 by mala dosiahnuť 10,8%.

5 ZAMESTNANOSŤ A NEZAMESTNANOSŤ V HOSPODÁRSTVE

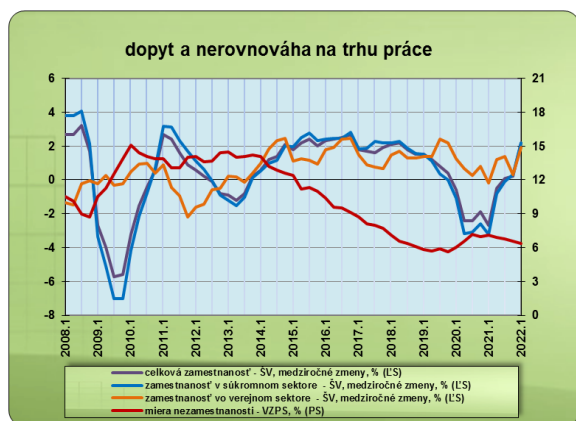
Napriek tomu, že rast výkonnosti hospodárstva v 1. štvrtroku 2022 nebol príliš výrazný, pozitívny trend vývoja na trhu práce, ktorý začal v minulom roku, sa udržal. Celková zamestnanosť v hospodárstve vzrástla podľa všetkých troch metodík (štatistické výkazníctvo (ŠV), VZPS a ESA 2010) a jej rast bol sprevádzaný poklesom nezamestnanosti (obr. 13 a 14). Nerovnováha medzi dopytom a ponukou na trhu práce sa vďaka tomu opäť čiastočne zmenšila, k čomu prispeli aj opatrenia vlády na podporu udržania pracovných miest.

Obr. 13

Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 14

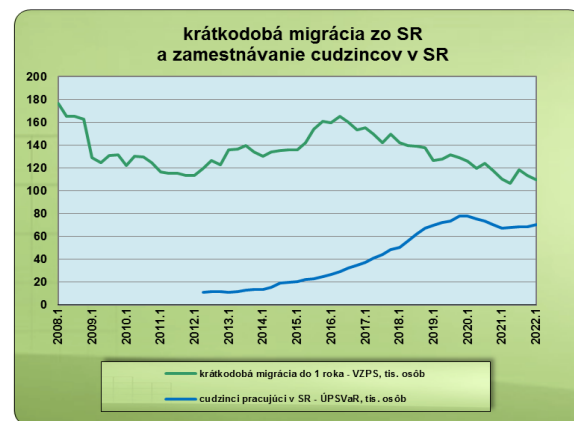

Zdroj: ŠÚ SR

Celkový počet zamestnaných osôb v hospodárstve sa podľa metodiky ŠV zvýšil v 1. štvrtroku 2022 na medzироčnej báze o 2,2% (cca o 50 tisíc osôb), podľa metodiky VZPS vzrástol o 2,8% (cca o 71 tisíc osôb) a podľa ESA 2010 o 2,1 % (cca o 50 tisíc osôb). Skutočnosť, že rast celkovej zamestnanosti podľa metodiky VZPS bol relatívne najvyšší, je dôsledkom výrazného rastu počtu pracujúcich na základe domáceho konceptu o 3,0%, pretože druhá hlavná zložka jej štruktúry v metodike VZPS, teda počet krátkodobomigrujúcich za prácou do zahraničia (s pobytom do 1 roka) sa na medzироčnej báze v 1. štvrtroku 2022 takmer vôbec nezmenil - znížil sa o cca 200 osôb a predstavoval zhruba 110 tisíc osôb (v

priemere)⁹. Prírastky celkovej zamestnanosti v 1. štvrtroku 2022 boli relatívne vysoké, keďže však vznikli najmä vďaka vplyvu bázičného efektu, celková zamestnanosť v hospodárstve v 1. štvrtroku tohto roka nedosiahla podľa žiadnej z troch metodík úroveň zo 4. štvrtroka 2019, teda tesne pred pandémiou.

Obr. 15

Zdroj: ŠÚ SR, ÚPSVaR

Rast dopytu na trhu práce bol sprevádzaný poklesom nezamestnanosti, pričom počet nezamestnaných osôb podľa metodiky VZPS predstavoval v 1. štvrtroku 2022 cca 175 tisíc osôb (v priemere). Ich počet na medzироčnej báze klesol takmer o 16 tisíc osôb, resp. o 8,1%, čo znamená, že dynamika ich poklesu sa zrýchlila. Miera nezamestnanosti podľa metodiky VZPS sa na medzироčnej báze znížila o 0,7 p. b. a dosiahla 6,4 % (v priemere).

Rast celkovej zamestnanosti v hospodárstve v 1. štvrtroku 2022 bol spôsobený oživením rastu dopytu po práci v súkromnom i verejnom sektore. V

⁹ Počet cudzincov, ktorí pracujú v SR, od začiatku tohto roka opäť rastie (obr. 15). Podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) pracovalo u nás v apríli cca 31 tisíc osôb z EÚ/EHP a ďalších takmer 46 tisíc osôb z tretích krajín. V porovnaní s aprílom 2021 stúpol počet osôb z EÚ/EHP cca o tisíc, počet osôb z tretích krajín sa zvýšil cca o 8 tisíc, k čomu prispeli najmä odídenci z Ukrajiny.

súkromnom sektore sa zamestnanosť zvýšila o 2,3% a dosiahla 1 871,7 tisíc osôb, vo verejnom sektore stúpila o 1,9% a činila 506,5 tisíc osôb (vždy v priemere podľa ŠV)¹⁰. Inak povedané, z celkového počtu nových pracovných miest, ktoré boli v hospodárstve vytvorené v 1. štvrťroku 2022, vzniklo zhruba 42,6 tisíc v súkromnom sektore a približne 9,5 tisíc vo verejnom sektore.

V súkromnom sektore bol rast zamestnanosti v 1. štvrťroku 2022 zaznamenaný takmer vo všetkých odvetviach. Dopyt po práci v tomto sektore poklesol jedine v odvetví finančných a poisťovacích činností, v dôsledku čoho sa v ňom zamestnanosť na medziročnej báze znížila o 2,2%. Zamestnanosť však nevzrástla ani v priemysle, na medziročnej báze sa nezmenila (stagnovala), mimochodom už tretí štvrťrok po sebe. V priemysle pracovalo v 1. štvrťroku 2022 cca 518 tisíc osôb, čo je cca o 34 tisíc osôb menej ako vo 4. štvrťroku 2019, teda bezprostredne pred pandémiou.

Relatívne najvyšší rast zamestnanosti v súkromnom sektore bol dosiahnutý v informáciách a komunikácii (o 6,1%), v administratívnych činnostiach (o 6,0%), v odborných vedeckých a technických

činnostiach (o 5,8%), ale aj v ubytovacích a stravovacích službách (o 5,1%). V posledne menovanom odvetví to bol prvý rast zamestnanosti na medziročnej báze od vypuknutia pandémie COVID-19. V 1. štvrťroku 2022 pracovalo v tomto odvetví zhruba 56 tisíc osôb, čo je cca o 13 tisíc osôb menej ako vo 4. štvrťroku 2019, teda tesne pred pandémiou.

Vo verejnom sektore bol rast zamestnanosti v 1. štvrťroku 2022 zaznamenaný vo všetkých troch odvetviach, teda plošne. Relatívne najviac sa zvýšila v odvetví vzdelávania (o 2,7%) a zdravotníctva (o 2,6%), zatiaľ čo vo verejnej správe a obrane stúpila len minimálne (o 0,3%). Oproti minulému roka sa rast dopytu po práci oživil v každom z nich, pozoruhodne sa však oživil len v prvých dvoch menovaných odvetviach.

Očakávame, že zlepšovanie situácie na trhu práce bude pokračovať aj v horizonte krátkodobej predikcie. Trend znižovania úrovne nerovnováhy na trhu práce by sa teda mal udržať zásluhou pokračujúceho rastu celkovej zamestnanosti v hospodárstve i poklesu nezamestnanosti. Dynamika rastu celkovej zamestnanosti v hospodárstve by však mala byť miernejšia ako v 1. štvrťroku 2022, hlavne vplyvom bázičného efektu, ale aj kvôli relatívne nízkemu rastu výkonnosti hospodárstva, ktorý odhadujeme v horizonte predikcie.

Uvedený scenár predpokladov sa javí ako pravdepodobný aj v kontexte niektorých ďalších relevantných informácií, ktoré boli známe v čase aktualizácie krátkodobej predikcie. Podľa výsledkov KSP za apríl a máj 2022 by mal dopyt po práci v najbližších troch mesiacoch vzrásť vo všetkých štyroch odvetviach, keďže firmy v každom z nich zároveň avizujú zvyšujúci sa dopyt po ich produkcii (obr. 8 v Prílohe). Okrem toho, počet voľných pracovných

¹⁰ Súkromný a verejný sektor sú v tomto dokumente vymedzené na základe štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE Rev. 2), ktorú ŠÚ SR uplatňuje v rámci štvrťročného štatistického výkazníctva. Súkromný sektor zahŕňa poľnohospodárstvo (vrátane lesníctva a rybolovu), priemysel, stavebníctvo, veľkoobchod a maloobchod (vrátane opravy motorových vozidiel), dopravu a skladovanie, ubytovacie a stravovacie služby, informácie a komunikáciu, finančné a poisťovacie činnosti, činnosti v oblasti nehnuteľností, odborné, vedecké a technické činnosti, administratívne služby, umenie (vrátane zábavy a rekreácie) a ostatné činnosti. Verejný sektor zahŕňa verejnú správu a obranu (vrátane povinného sociálneho zabezpečenia), vzdelávanie, zdravotníctvo a sociálnu pomoc.

miest v 1. štvrtroku 2022 na medziročnej báze vzrástol až o 38%, čím sa dynamika ich tvorby výrazne zrýchlila (podľa ŠV). Na druhej strane, podľa údajov ÚPSVaR sa počet evidovaných nezamestnaných osôb od februára tohto roka na medzimesačnej báze znižuje. V apríli ich počet klesol na cca 193 tisíc, čo znamená, že v evidencii úradov bolo o 7 tisíc uchádzačov o zamestnanie menej ako v decembri 2021, resp. o 40 tisíc menej ako v apríli 2021. Pozitívnu črtou je tiež skutočnosť, že klesá počet krátkodobo (do 12 mesiacov) i dlhodobo (nad 12 mesiacov) nezamestnaných osôb¹¹.

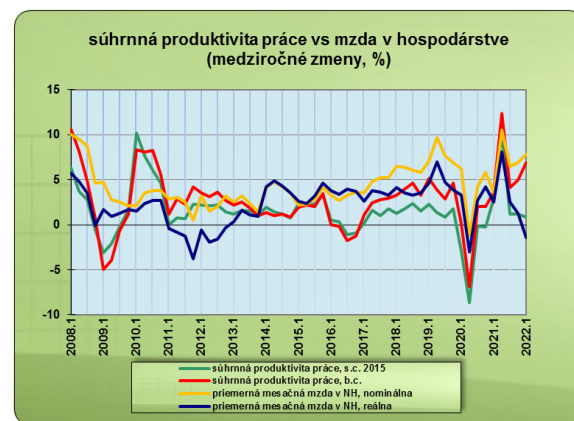
Na základe uvedeného scenára predpokladov odhadujeme, že celková zamestnanosť v hospodárstve v roku 2022 vzrastie na medziročnej báze o 1,3% (v priemere podľa ŠV), resp. o 1,5% (v priemere podľa VZPS). V metodike ŠV, resp. VZPS to predstavuje prírastok cca 30 tisíc, resp. cca 40 tisíc nových pracovných miest (vždy v priemere). V súvislosti s tým by sa mala úroveň nerovnováhy na trhu práce oproti roku 2021 znížiť. Počet nezamestnaných osôb by mal v roku 2022 na medziročnej báze klesnúť o 12,7%, resp. cca o 24 tisíc osôb na cca 164 tisíc osôb, pričom miera nezamestnanosti by sa

mala znížiť o 0,9 p. b. na 5,9% (vždy v priemere podľa VZPS).

6 NOMINÁLNA A REÁLNA MZDA V HOSPODÁRSTVE

Zvýšenie výkonnosti hospodárstva v 1. štvrtroku 2022 bolo primárne výsledkom zrýchlenia dynamiky rastu súhrnnej produktivity práce. Jej úroveň v bežných cenách vzrástla o 6,9%, v stálych cenách stúpala o 0,9% (vždy v priemere). Pre rast priemernej mesačnej nominálnej mzdy v hospodárstve sa tým vytvoril relatívne veľký priestor. Dynamika jej rastu sa na medziročnej báze zrýchlila, pričom disproporcía medzi rastom nominálnej mzdy v hospodárstve a súhrnnej produktivity práce v bežných cenách sa oproti minulému roku zväčšila (obr. 16).

Obr. 16

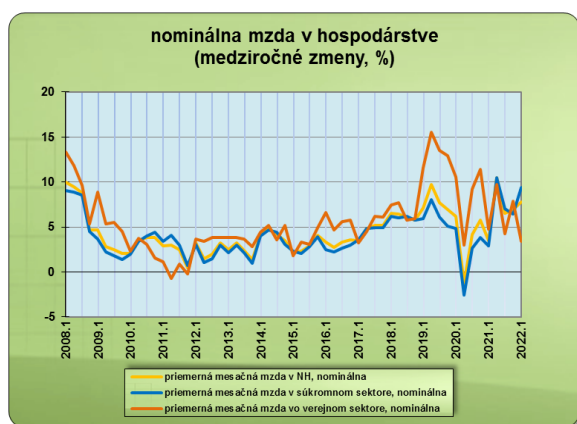
Zdroj: ŠÚ SR

Priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve vzrástla v 1. štvrtroku 2022 o 7,8% a dosiahla 1212 €. Jej prírastok bol viac ako dvakrát vyšší ako v 1. štvrtroku 2021 (o 3,5%). Keďže medziročná miera celkovej inflácie v 1. štvrtroku 2022 vzrástla na 9,3% (v priemere), reálna mzda v hospodárstve poklesla o 1,4%. K zrýchleniu rastu nominálnej mzdy v hospodárstve prispel len súkromný sektor, pretože dynamika rastu nominálnej mzdy vo verejnom sektore sa spomalila (obr. 17). Nominálna mzda v

¹¹ Z údajov ÚPSVaR tiež vyplýva, že v apríli existovalo takmer 87 tisíc voľných pracovných miest, čo je oproti januáru 2022 nárast takmer o 11 tisíc. Z uvedeného počtu voľných pracovných miest bolo zhruba 63,5 tisíc na západnom Slovensku, približne 14,5 tisíc na strednom Slovensku a cca 9 tisíc na východnom Slovensku. Z hľadiska počtu voľných pracovných miest, ktoré pripadajú na jedného nezamestnaného, je situácia najlepšia v Bratislavskom kraji, v ktorom je počet voľných pracovných miest 1,5 krát vyšší ako počet uchádzačov o zamestnanie. Počet voľných pracovných miest prevyšuje počet uchádzačov o zamestnanie aj v Trnavskom kraji. V ostatných krajoch SR je situácia opačná, teda počet uchádzačov o zamestnanie prevyšuje počet voľných pracovných miest. Najhoršia je situácia je v Košickom kraji, kde na jedno voľné pracovné miesto pripadá 11 uchádzačov o zamestnanie.

súkromnom sektore stúpila v 1. štvrtroku 2022 na medziročnej báze o 9,4% a dosiahla 1181 €, vo verejnom sektore vzrástla o 3,4% a činila 1325 € (vždy v priemere). Vo verejnom sektore teda reálna mzda klesla v 1. štvrtroku 2022 výraznejšie ako v súkromnom sektore.

Obr. 17

Zdroj: ŠÚ SR

V súkromnom sektore sa dynamika rastu nominálnej mzdy zrýchlila takmer vo všetkých odvetviach. Výnimkou bolo len odvetvie činností v oblasti nehnuteľností, v ktorom sa nominálna mzda v 1. štvrtroku 2022 na medziročnej báze prakticky nezmenila (vzrástla o 0,2%). Bolo to spôsobené aj bázickým efektom, teda vysokým rastom nominálnej mzdy v tomto odvetví v 1. štvrtroku 2021 (o 10,4%). V priemysle ako celku sa úroveň nominálnej mzdy v 1. štvrtroku 2022 zvýšila o 8,1% a dosiahla 1272 €. Výrazne vzrástla nominálna mzda aj v ubytovacích a stravovacích službách (o 14,6%), stále je však pod úrovňou zo 4. štvrtroka 2019, teda tesne pred pandémiou COVID-19 (659 € vs 714 €). Nominálna mzda sa v súkromnom sektore zvýšila v 1. štvrtroku 2022 relatívne najviac v odvetví finančných a poisťovacích činností. Stúpila o 19,8%, dosiahla 2527 € a v rámci odvetví súkromného sektora bola najvyššia. Jej vysoký rast je potrebné vnímať v kontexte poklesu zamestnanosti v tomto odvetví v tom istom období.

Spomalenie dynamiky rastu nominálnej mzdy vo verejnom sektore ako celku v 1. štvrtroku 2022 bolo dôsledkom výrazného spomalenia dynamiky rastu nominálnej mzdy v odvetví zdravotníctva - zo 14,5% v 1. štvrtroku 2021 na 4,2% v 1. štvrtroku 2022 čím stúpila na 1343€. Napriek tomu vzrástla relatívne viac ako v ďalších dvoch odvetviach tohto sektora. V odvetví vzdelávania sa totiž nominálna mzda v 1. štvrtroku 2022 zvýšila o 3,8% na 1082€, v odvetví verejnej správy a obrany vzrástla o 2,6% a dosiahla 1593 €.

Rast výkonnosti hospodárstva, úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve a celkovej zamestnanosti v hospodárstve (podľa ŠV), ktorý odhadujeme v roku 2022, implicitne znamená, že súhrnná produktivita práce v bežných cenách by v tomto roku vzrástla o 6,7%, v stálych cenách by stúpila o 1,0% (vždy v priemere). Na základe zvýšenia disproporcie medzi rastom súhrnnej produktivity práce a nominálnej mzdy v hospodárstve v 1. štvrtroku 2022 sa však domnievame, že rast priemernej mesačnej nominálnej mzdy v celom hospodárstve bude v roku 2022 vyšší ako uvedený odhad rastu súhrnnej produktivity práce v bežných cenách. Stimulačný účinok na rast nominálnej mzdy v hospodárstve bude mať zvýšenie miezd vo verejnom sektore, ktoré bude účinné od júla tohto roka. Zároveň možno predpokladať, že zamestnávateľia v súkromnom sektore budú dopad vysokej inflácie na reálne príjmy svojich zamestnancov kompenzovať úpravou ich platov smerom nahor¹².

Na základe uvedeného rámca predpokladov odhadujeme, že priemerná

¹² Štátnym zamestnancom a zamestnancom pracujúcich vo verejnom záujme sa od 2. polroka 2022 budú valorizovať mzdy o 3%. Okrem toho, Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky plánuje v tomto roku, vzhľadom na vysokú infláciu, opätovne otvoriť rokovania s vládou SR o navýšení platov v štátnej správe o 10%.

mesačná nominálna mzda v hospodárstve vzrastie oproti roku 2021 o 7,2%, čo znamená, že by mala dosiahnuť 1297 € (v priemere). Vzhľadom na medziročnú mieru celkovej inflácie, ktorú odhadujeme pre tento rok (v priemere 10,8%), by mala reálna mzda v hospodárstve v roku 2022 poklesnúť o 3,2% (v priemere).

Kontakt:

Ján Haluška // haluska@infostat.sk

Branislav Pristáč // pristac@infostat.sk

7 PRÍLOHA

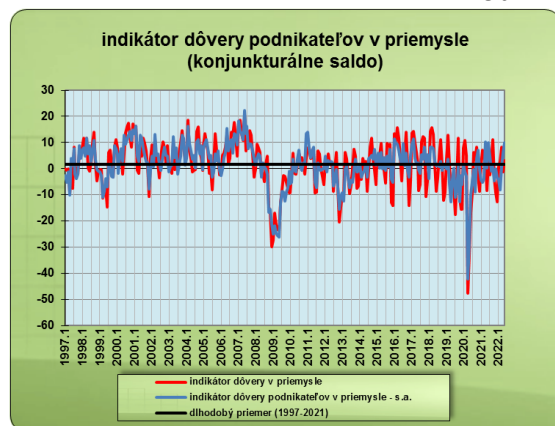
Vývoj kľúčových ukazovateľov konjunkturálnych prieskumov a spotrebiteľského barometra

Obr. 1

Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 2

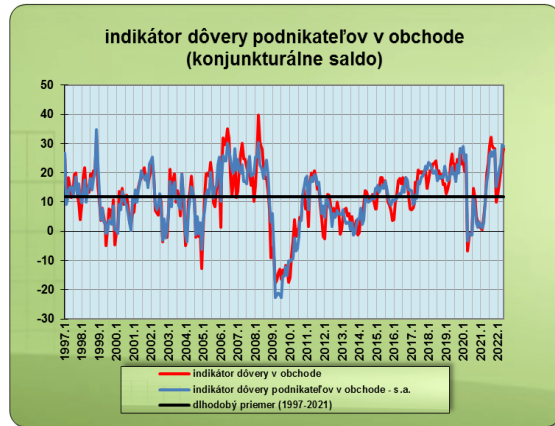
Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 3

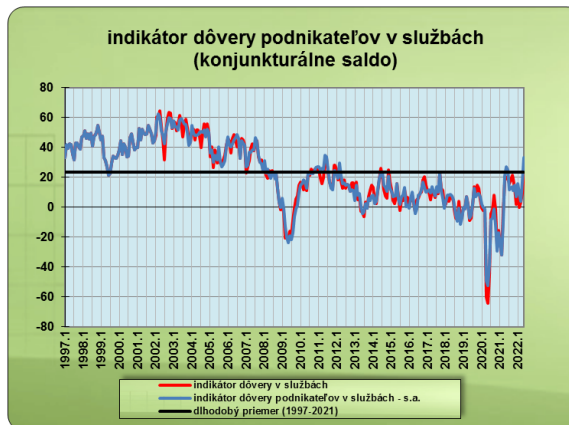
Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 4

Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 5

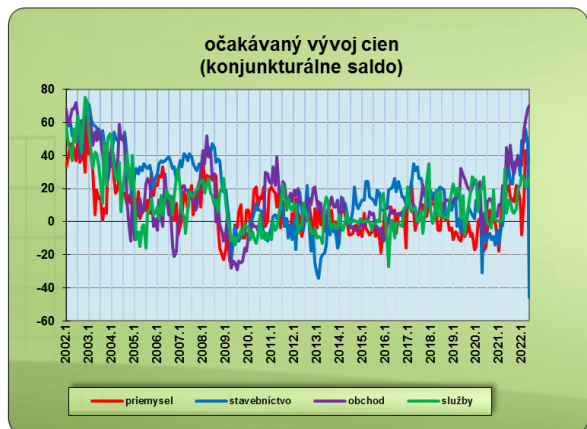
Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 6

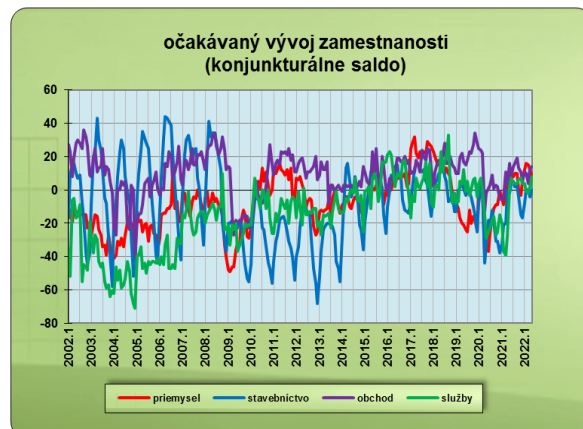
Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 7

Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 8

Zdroj: ŠÚ SR

Prognóza vývoja vybraných ukazovateľov na rok 2022

Ukazovateľ	1. štvrťrok 2022		Prognóza vývoja na rok 2022	
	absolútne	indexy	INFOSTAT	
		<u>1.Q.2022</u> 1.Q.2021	absolútne	indexy <u>2022</u> 2021
Hrubý domáci produkt (mld. €) ¹⁾	23.8434	103.1	104.8998	102.2
Výberové zisťovanie pracovných síl				
Zamestnanosť (tis. osôb)	2 572.8	102.8	2 599.9	101.5
Miera nezamestnanosti (%)	6.4	x	5.9	x
Počet nezamestnaných (tis. osôb)	174.9	91.9	163.8	87.3
Priemerný počet zamestnancov (tis. osôb)	2 378.3	102.2	2 384.7	101.3
Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca hospodárstva (€)	1 212	107.8	1 297	107.2
Index reálnej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva	x	98.6	x	96.8
Miera inflácie (%)				
posledný mesiac obdobia	x	10.4 ²⁾	x	10.5 ³⁾
v priemere za obdobie	x	9.3 ⁴⁾	x	10.8 ⁵⁾

¹⁾ metóda ESA2010; predbežné údaje, absolútne hodnoty sú v bežných cenách, indexy sú zo stálych cien vypočítaných reťazením objemov s použitím referenčného roka 2015

²⁾ v marci 2022 oproti marcu 2021

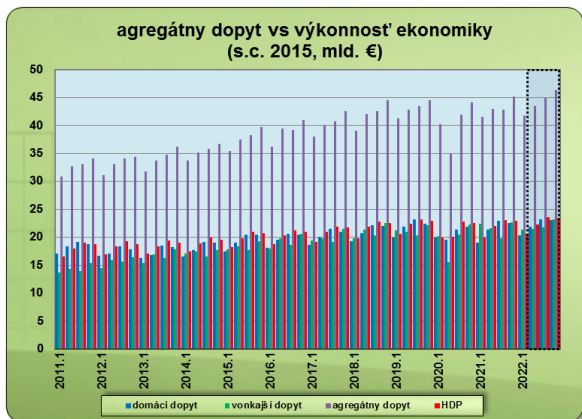
³⁾ v decembri 2022 oproti decembru 2021

⁴⁾ v priemere za 1. štvrťrok 2022 oproti 1. štvrťroku 2021

⁵⁾ v priemere za rok 2022 oproti roku 2021

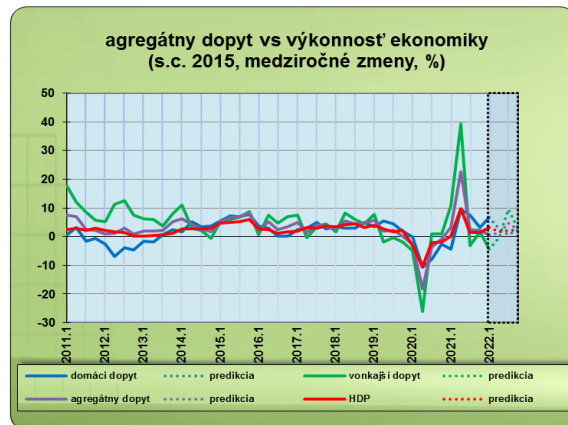
Prognóza vývoja vybraných ukazovateľov na rok 2022

Obr. 9

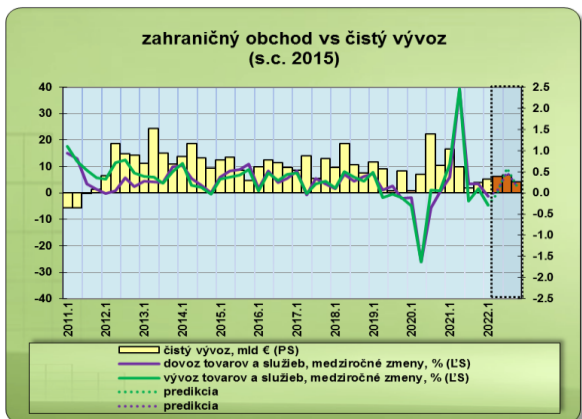
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Obr. 12

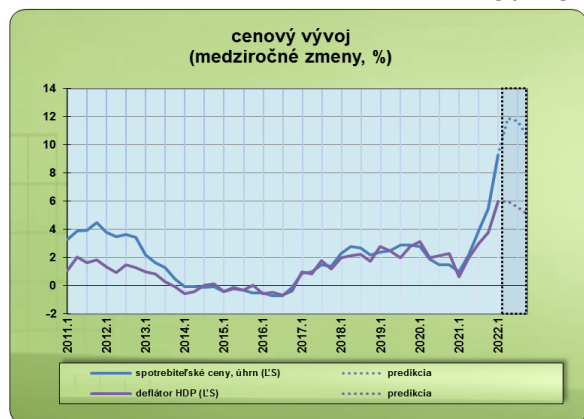
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Obr.10

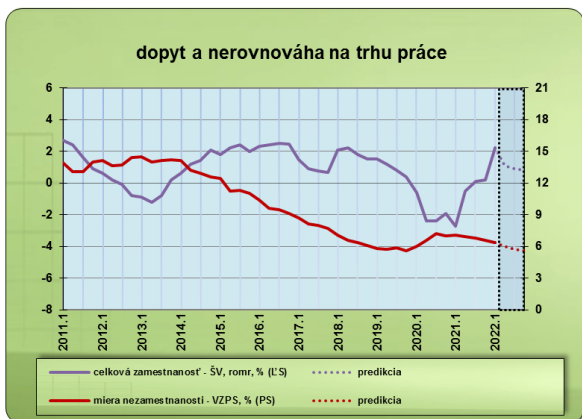
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Obr. 13

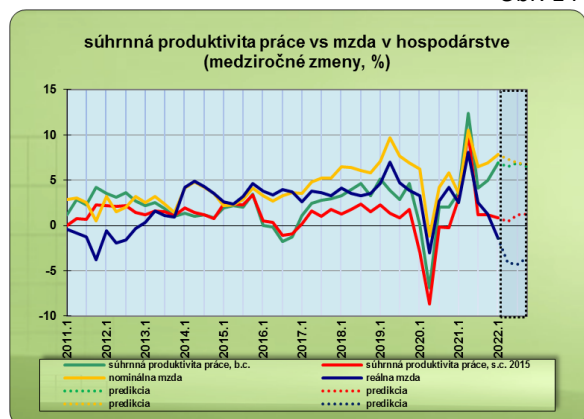
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Obr. 11

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Obr. 14

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Vydal: INFOSTAT
Inštitút informatiky a štatistiky,
Leškova 16
817 95 Bratislava 15

Kategória publikácie: GHG

Vedúci redaktor: Ing. Ján Haluška, PhD.

Počet strán: 24

Počet výtlačkov: ---

ISSN: 2454-0773

3.GHG.2.6 - 288/2022
